

ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာ
မြေငူကျေးရွာအုပ်စု
တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ

မာတိကာ

မာတိကာ	၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ	၅
စကားချီး	၆
ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်	၈
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်	၉
(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်	
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	
(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား	
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ	၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ	
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ	
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ	
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု	
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ	၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး	
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး	
(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊	

- အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
- (က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- (ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁
- (၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
- (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
- (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
- (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
- (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
- (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
- (က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
- (ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
- (ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ

၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊
ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့်
အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ

ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊

အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း

၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV`	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOALI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပိုးပေးသောစိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များ နှင့် အကြံ ညာဏ် များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သော် လည်း လူထုအများစုစနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက် အလက်များနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

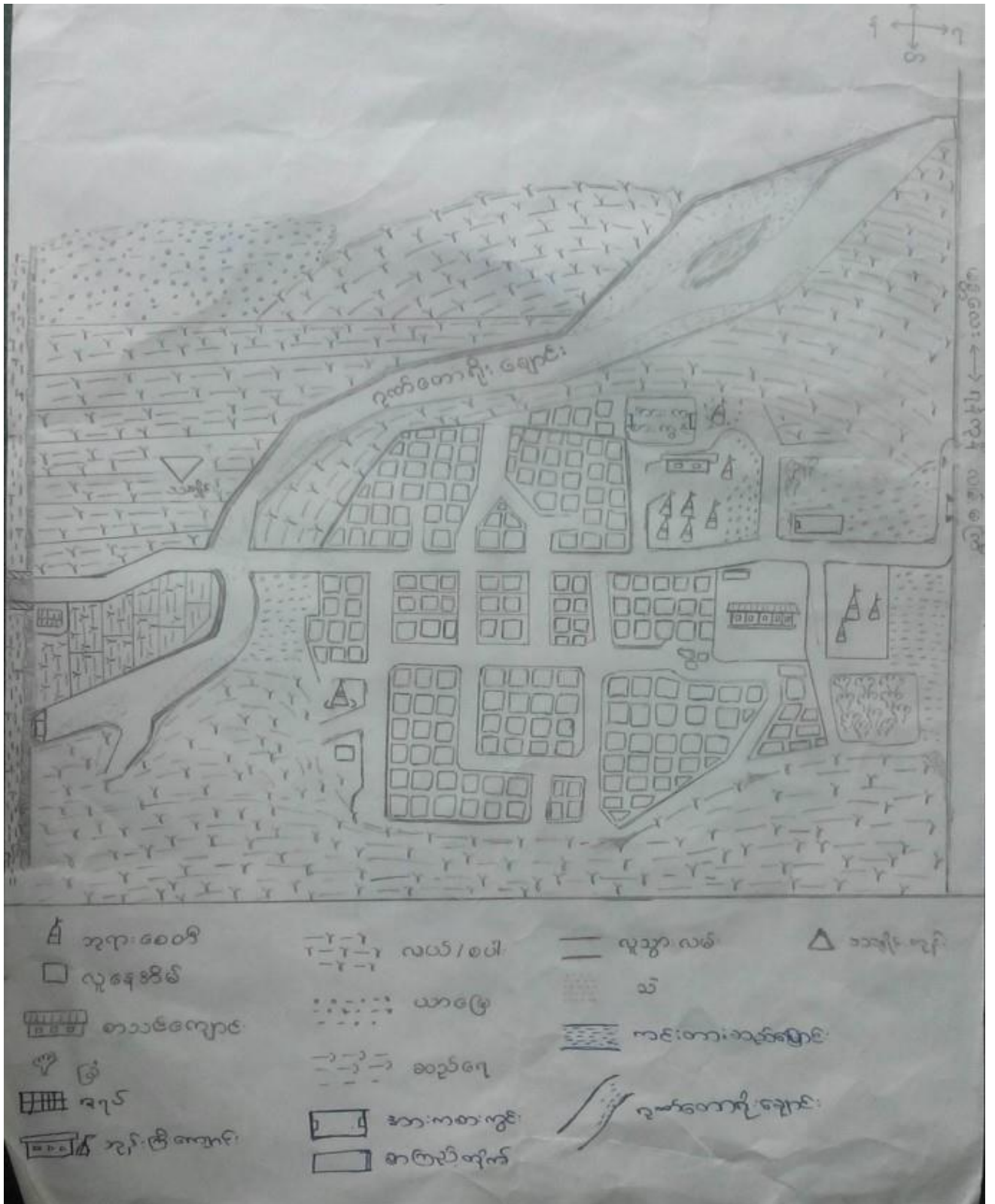
ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုး မှုများရရှိနိုင် မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင် မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေး ဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၁၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

ပုဏ္ဏားမြို့ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

အကြောင်း အရာ	ဇွန် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	ဇူလိုင် လ	အခြား အရာ
ရာသီဥတု														 နေ
စိုက်ပျိုးရေး		ဒွပ်	မြောင်း/ မြောင်း	စပါး	စပါး	ကုမ္ပဏီ	မြောင်း							 မိုး
ပွဲတော်														 ဆောင်း
ကျွန်းမာရေး	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	 သစ်ပင်ပွဲ
ဝင်စဉ်					ကောင်း				ကောင်း	ကောင်း				 ကောင်း သွေးပွဲ
သောက်ရေ ဖုလုံမျှ	နည်း	နည်း	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	ရှိ	 အုန်းပွဲ
အာစာရေစာ ဖုလုံမျှ	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	သစ်	ကောင်း	ကောင်း		 မီးဖိုပွဲ

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကိရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများ တိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွားရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည့် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့်ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ကသာ ဦးဆောင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက် ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ် ဖြစ်တတ်

ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမြူသူတို့သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက် လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်း ကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိ အခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့ အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက် အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြု မိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုး ဖြစ်စေသောအချက်များ နှင့်အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်း ချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက် များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး

အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာ တွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက် နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေး ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း

များအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေး ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၇ ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၂၉မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း ၅၈၀၀ကျော်တွင် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း ၅ ရွာကို ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအပြီးရေးဆွဲ လျှက်ရှိ ပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင် သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှု ရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို

လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှု ပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ် မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ မြေငူကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ တံတားဦးမြို့၏ အနောက် မြောက်ဘက် ဂမိုင်ခန့် အကွာ ဧရာဝတီမြစ်ဘေး ပုဏ္ဏားခြံရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေငူကျေးရွာအုပ်စု၊ မြေငူကျေးရွာသည် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅.၈၉၊ မြောက် လတ်တီတွဒ် ၂၁.၈၆ တွင် တည်ရှိပြီး မြေငူကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတလုံး ၆၅ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၀ လက်မအောက် တွင်ရှိပြီး အပူပိုင်းမိုးနည်းရပ်ဝန်း ဒေသဖြစ်သည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲနှင့်နွဲ့ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် မန်းကျည်းပင်၊ တမာပင်၊ အဝေယာပင်စသည် တို့ရှိသော်လည်း မီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။ သဘာဝ တောရိုင်း တိရိစ္ဆာန် များအနေဖြင့် ယုန်၊ တောက်တုံး၊ ပုတ်သင်ညို၊ ရှဉ့်၊ မြွေနှင့် ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိ နိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးမှု၊ လူတို့စနစ်တကျသုံးစွဲမှု မရှိခြင်း တို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်အနေဖြင့် သရင်းကြီးပင်၊ တမာပင်၊ ဩဇာပင်နှင့်ကြိတ်မှန်ပင် စသည်တို့ အနည်းငယ် ထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့် နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာ တိုင်းရင်းဆေး အဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသဘာဝ အရင်း အမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြု နိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်း နေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ပုဏ္ဏားခြံကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၇၄) မှ လူဦးရေပေါင်း (၈၃၀) (က ၄၀၄ + မ ၄၂၆) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ် ထောင် ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူရေမှာ ၅၈၃ဦး (၇၀.၂%) ရှိပြီး၊ မိမိသူဦးရေမှာ၂၄၇ဦး (၂၉.၈%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊

တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေ က ၁၃ဦး၊ ၂.၂၂ရာခိုင်နှုန်း ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၈ဦး (၁ ရာခိုင်နှုန်း)သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း အလွန်နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ နောင်တစ်ချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခက်အခဲရှိနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၈ယောက် (၅.၈ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ် နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၅၂ ယောက် (၆.၃ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့် အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၁၇၄) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၈၆) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၁၇)၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၄၇)၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၁၁)ဦး၊ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၇)စု ၊လက်လီ လက်ကား အရောင်း အဝယ်လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၃)စု၊ ပို့ဆောင်ရေးအဓိက လုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၁)စု နှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်း နေ့စားလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၂)စုရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ ၂၂၀ ဦး ရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရ သောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၀၇)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၇၉) ဦး၊ ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂၉)ဦးနှင့်အလုပ်သမား ကျပန်းအဖြစ် (၁)ဦး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ(၂၈)ဦး ၊ဆံပင်၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦး၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၈) ဦး၊ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁)ဦး၊ဘဏ်တွင်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၁) ဦး၊ ကုမ္ပဏီတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၆) ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက်(၃၃၆)ဦးတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု ၁၇၄ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေ ကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြ သော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၃၃၆ ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရွာတွင်အလုပ် လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၅၈၃) ဦး ရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ်သူ(၅၅၆) ဦး မိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ရွာတွင် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း (၁၇၄)အိမ် ရှိသော်လည်း

အမှန်တကယ်အလုပ်လုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၇၃)အိမ်သာ တွေရှိရသော်ကြောင့် ကျန်(၁)အိမ်သာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ကျေးရွာ၏ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ရပ်တည်နေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၆ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၈၄အိမ်ထောင်စု (၄၈.၂၇%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၆၇ အိမ်ထောင်စု (၃၈.၅ %) ၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၁၇ အိမ်ထောင်စု (၉.၇၇%)၊ ၅ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စား တောင်သူ (၆) အိမ်ထောင် (၃.၄၄%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူလတ်အရေအတွက်မှာ (၆) အိမ် (၃.၄၄%) သာ ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျန်မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစု များမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှားလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ထွန်စက် (၂) စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၂)စင်းနှင့် ရေစုပ်စက်(၉)လုံးသာ ရှိသည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများကိုလည်း တောင်သူလတ်များမှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး အလုပ်အားမှ သာအငှားလိုက်ကြသည်။ ကျန်ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်များမှာ ငှားရမ်းအသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက်ငှားရမ်းအသုံးပြုခအဖြစ်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၆၀၀၀)ကျပ်၊ ရေစုပ်စက်ငှားရမ်းခ အချိန် (၁)နာရီ ကိုငွေ (၂၅၀၀)ကျပ်နှင့်မြတ်ရိတ်စက် ငှားရမ်းခအချိန်(၁)နာရီကို ငွေ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် နွားစာစဉ်းစက် ငှားရမ်းခ

အချိန်(၁)နာရီကို (၅၀၀၀) နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းအသုံးပြုရသော်လည်း တောင်သူများ အနေဖြင့် စက်ကိရိယာ လုံလောက်မှုမရှိပါ သောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရိယာများအရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အဆင့်(၃)ဆင့်သာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၃၆) အိမ် (၂၁ %)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၅၄) အိမ် (၃၁ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၈၄) အိမ် (၄၈.၃%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၃၆) အိမ် (၂၁ %)သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရရှိပြီးကျန် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၅၄) အိမ် (၃၁ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၈၄) အိမ် (၄၈.၃%) အိမ် (၃၃ %) သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၃၈) အိမ် (၇၉ %) သည် အလုပ်ပုံမှန်မရှိကြဘဲ လက်သမား၊ပန်းရံ နှင့်နေ့စားအငှားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ် လူတန်းစားမှာ (၃၆)အိမ်သည် ပိုင်ဆိုင်မှု များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်အိမ်ထောင်စု(၁၃၈) စုသည် ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပ်နီးများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

။ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % စုစုပေါင်း ၄၅ အိမ်ထောင်စု(၂၅.၈%)အား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၄၅ အိမ် (၂၅.၈%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြ ရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ လိုသလောက်ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

ကျေးရွာတွင် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု (၅၂) အိမ်ထောင်စုနှင့်ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု(၄၃)စု ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။၎င်းတို့ တခါတရံကျန်းမားရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန် မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝ အရင်း အမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှုနှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချွေရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။မြစ်ရေကြီးခြင်းကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုမြင့်သည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံး အဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ် သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ပူပြင်းခြောက် သွေ့သော ရာသီဥတု ဖြစ်ပြီး အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက် ရောဂါကျရောက်မှုသည် ရာသီအလိုက်ဆိုးရွားစွာကျရောက်တက်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ မီးဘေး

မှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု အလတ် ဖြစ်သည်။ ဓါတ်မြေဩဇာအလွန် အကျွံသုံးစွဲခြင်း ကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုမှာ အလတ်ဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ ရှိသည့် ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံ ရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ မုန်တိုင်းတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။ (ဃ)

ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အစားအစာကို အနည်းဆုံးအကြွေးဝယ်ယူစားသောက်နိုင်ကြသော်လည်းအာဟာရပြည့်ဝအောင် မစားတတ်ကြပါ။ ကလေးငယ် အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှု ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှကူးစက်ရောဂါ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ခြင်္သေ့များ ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမွှေးများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာ များကို ရောင်းချခြင်း၊ မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း ပြုလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တီဘီရောဂါနှင့် လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ အုတ်လုပ်ငန်း၊ ကျောက်အချောထည် လုပ်ငန်း၊ နို့ချက်လုပ်ငန်း၊ တောင်းယက်လုပ်ငန်းနှင့် ခမောက်လုပ်ငန်းများရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား ၊ စက်ချုပ်၊ ဈေးဆိုင်နှင့်

ဈေးရောင်းခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့် နေ့စားဝန်ထမ်း အနည်းငယ် သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေ နည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင်(၉) နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၇၀၂) ဦးအနက် စာမတက်သူ ဦးရေ(၁၁)ဦး(၁.၆%)၊ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသင် ပညာရေး တတ်မြောက်သူ (၁၀၆) ဦး (၁၅.၁ %) နှင့် မူလတန်း ပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၆၅) ဦး (၉.၃%) ၊မူလတန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၃၀၀)ဦး(၄၂.၇%)၊ အလယ်တန်း ပြီးဆုံးသူဦးရေ (၁၀၀)ဦး(၁၄.၂ %)၊ အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ(၄၂)ဦး(၆%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြီးဆုံး သူဦးရေ(၅၈)ဦး(၈.၃%) ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာများ၊ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင် ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း လေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျဉ်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်းများကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၉) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် စီးပွားရေးကို အခြေခံ သောအဖွဲ့ (၁) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၆)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့်အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့ (၉) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များ ဖြစ်သည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံ့ဆော်ရန် မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ၊ အမြင်ကြည် လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအားနည်း၊ စည်းလုံးမှုတက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်း (၇) ဖွဲ့စည်းသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှုလုံးဝမရှိကြပါ။ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်းအားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေးသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၉၇၃.၅၉) ဧက၊ ယာမြေ (၁.၈) ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ (၂)ဧက၊အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း(၅.၀၅)နှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း (၃.၉၅) ဧက စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၉၈၆.၃၉) ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုး မြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာအသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ဆည်မရှိသောကြောင့်လည်း ၎င်းစိုက်ပျိုးမြေများအနက်(၁၀)ဧကကိုအဝီစိတွင်းများမှ မြေအောက်ရေဖြင့်ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်ချောင်းရေ(ခ)ငါးခုံးမအိုင်မှစိုက်ပျိုးမြေ (၃၀)ဧကအတွက် စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ ရေဝင်ရပ်ဖြစ်၍ မြစ်ရေကြီးချိန်တွင် ရေဝင်ပြီးရေကျချိန်၌ ငါးခုံးမအိုင်တွင်ရေများ ကျန်ရှိနေခဲ့ ပါသည်။ ထိုရေအား စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးပြုသည့်အပြင် တိရိစ္ဆာန်များအတွက် သောက်ရေကို ပါရရှိပါသည်။ ကျန်စိုက်ပျိုးမြေ အားလုံးမှာ နှစ်စဉ် မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။နွေသီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင် မိုးရေကိုအသုံးပြုရသဖြင့် မိုးရွာမှ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရသည်။ဆောင်းသီးနှံကိုဧရာဝတီမြစ်ရေကြီးချိန် မြစ်ရေဝင်၍ ရေကျချိန်မှ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုး နိုင်ခြင်း မရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် နီးသောကြောင့် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းသာပြုလုပ်ပေးပါက အသီးနှံ များအထွက်နှုန်းကောင်း လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော် သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့ အကြုံ နည်းသည်။

။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာပဲနီပြား၊ပြောင်းဖူး နှင့် နွေနှမ်း တို့ဖြစ်သည်။ ပဲနီပြား (စွန်တာနီ)စိုက်ပျိုးမြေမှာ (၁၀၀.၆)ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ မတ်လ တွင် ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက အများဆုံး (၂၅)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၁၅) တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်း မှာ (၂၀)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေ အနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ ပြောင်းဖူးစိုက်ပျိုးမြေမှာ(၂၄)ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင်စတင် စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကအနည်းဆုံး (၁၀) တင်းမှ အများဆုံး (၁၅) တင်း ထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် (၇.၅) တင်းနှုန်းထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ် ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ နွေနှမ်းစိုက်ပျိုးဧက (၂၄)ဧက ရှိပြီး ဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုး ကာ ဇူလိုင်လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက အနည်းဆုံး (၄) တင်းမှ အများဆုံး (၇) တင်း နှုန်း၊ ပျမ်းမျှ(၅.၅)တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ နွေနှမ်းကိုမိုးရွာမှသာ စိုက်ပျိုး နိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်း

ခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်း ရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှု တို့နှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင်မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်တက်သည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင် နည်းပညာ အားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်း ကြောင့် အမြတ်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့်ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစနစ်ကို လိုလား နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ထွန်စက် (၂) စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၂)စင်းနှင့် ရေစုပ်စက်(၉)လုံးသာရှိသည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများကိုလည်း တောင်သူလတ်များမှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး အလုပ်အားမှ သာအငှားလိုက်ကြသည်။ ကျန်ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်များမှာ ငှားရမ်းအသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက်ငှားရမ်းအသုံးပြုခအဖြစ်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၆၀၀၀)ကျပ်၊ ရေစုပ်စက်ငှားရမ်းခ အချိန် (၁)နာရီ ကိုငွေ (၂၅၀၀)ကျပ်နှင့်မြတ်ရိတ်စက် ငှားရမ်းခအချိန်(၁)နာရီကို ငွေ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် နွားစာစဉ်းစက် ငှားရမ်းခ အချိန်(၁)နာရီကို (၅၀၀၀) နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းအသုံးပြုရသော်လည်း တောင်သူများ အနေဖြင့် စက်ကိရိယာ လုံလောက်မှုမရှိပါ သောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရိယာများအရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၂၄) အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြ သည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၃၀)ကောင်နှင့်နို့စားနွာ (၂၉၂) ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီး မှုများ ရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက် မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက် ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်း ချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး နှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရ ကြပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ အုတ်လုပ်ငန်း၊ ကျောက်အချောထည် လုပ်ငန်း၊ နို့ချက်လုပ်ငန်း၊ တောင်းယက်လုပ်ငန်းနှင့် ခမောက်လုပ်ငန်းများရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ပန်းရုံ၊ လက်သမား ၊ စက်ချုပ်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့် နေ့စားဝန်ထမ်း အနည်းငယ် သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေ နည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေဆီသြဇာအနေဖြင့် အသင့်အတင့် ကောင်းသည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီးသော်လည်း ရေမြောင်းများမရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများ ရရှိမှုမရှိပါ။မိုးရာသီတွင် မြစ်ရေကြီးခြင်းကြောင့် ရေကြီးမှုနှင့်နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ အခါအား လျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းက သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ သမဝါယမ ငွေချေးစနစ် တို့ရှိသည်။ သမဝါယမ ချေးငွေသည် အသင်းဝင်လျှင်မည်သူမဆို ထုတ်ချေးပေးသည်။ချေးငွေမှာ တစ်ဦးလျှင် (၁၀၀၀၀၀)ကျပ်နှင့် အတိုးနှုန်းမှာ (၁.၅%)ဖြစ်သည်။ ချေးငွေ ကာလမှာ (၆)လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည် ချေးငှား နိုင်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှားရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၁၀%) ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားသူအနည်းငယ်ရှိသည်။ အချို့မှာအတိုးမပါပဲ ချေးပေးသူရှိသလို အချို့မှာလည်း(၃%)ပေးချေးရကြောင်းတွေ့ရသည်။အပေါင်ဆိုင်များမှာ ရွှေဆိုင်ကယ်နှင့် ပစ္စည်းများ အပေါင်ထားပါကအတိုးနှုန်း(၅%မှ၁၀%)အထိပေးချေးရကြောင်းတွေ့ရသည် ။ချေးငွေအား အပေါင်ပစ္စည်းပေါ် မူတည်ပြီးငွေချေးပေးသည့်အပြင် သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်ကျော်လွန်ပါက ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးရတက်သည်။ ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍ မရနိုင်ပါ။ လိုအပ်သလောက်လည်းမရနိုင်ပါ။ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ အတွက် မြစ်မ်းရောင်စီမံကိန်း ချထားပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာအုပ်စုတွင် အထက်တန်းကျောင်းရှိပြီး ကျေးရွာပေါင်း(၇)ရွာမှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ များတက်ရောက်ပညာသင်ကြားလျှက်ရှိသည်။ ကျောင်းသူ/သားပေါင်း(၇၉၇) ယောက်ရှိသည့်အနက် မူလတန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၇၂)ဦး(၁၀၀%)ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် မူလတန်း ကျောင်းသား ၂၄၂ဦး (က၁၁၈ +မ၁၂၄)ဦး၊ အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၆၇)ဦး(၁၀၀%) ရှိသော်လည်း လက်ရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် အလယ်တန်းကျောင်းသား ၃၄၃ဦး(က၁၆၆+မ၁၂၄)ဦး ရှိသည်။ ထိုသို့ကျောင်းသား အရေအတွက်များ နေရခြင်းမှာ အခြားကျေးရွာများမှ ကျောင်းသားများလာရောက် ပညာသင်ကြား နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အထက်တန်းတွင် ၂၁၂ဦး(က၈၉+မ၁၂၃)ဦး တက်ရောက် ပညာ သင်ကြား လျှက် ရှိပါသည်။ ၎င်း ကျောင်းသား/သူများမှာခြေလျှင်၊စက်ဘီးတို့ဖြင့်လာရောက် ပညာသင်ကြား ကြသည် ကိုတွေ့ရသည်။

ကျေးရွာရှိအထက်တန်းကျောင်းသည် ရွာထဲတွင်တည်ရှိပြီး အထက်တန်းကျောင်းတွင် စာသင်ဆောင် (၃)ဆောင်၊စာသင်ကြား၍မရသောကျောင်းအိုဟောင်း (၁) ဆောင်နှင့် ခန်းမ(၁) ဆောင်ရှိပါသည်။ တစ်ထပ်အဆောင် (၁)ဆောင်နှင့် နှစ်ထပ်အဆောင် (၃)ဆောင် (၁၂၆'x၅၄'x၁၈')၊ (၁၂၆'x၂၄'x၂၀')၊ (၁၉၀'x၃၀'x၂၂')ရှိသော်လည်း (၁)ဆောင်မှာ စာသင်ကြား ၍မရ၊ အိုဟောင်း၍ အန္တရာယ်ရှိသည် ဖြစ်ပြီး ဖြိုဖျက်ရန် တင်ထားသော်လည်း ဖြိုဖျက်ခွင့် မရရှိသေးပါ။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးခက်ရန် အခြေအနေမှာ မလုံခြုံပါ။ ကျောင်းပစ္စည်းများနှင့် ကျောင်းသား/သူ တို့လုံခြုံရေး အတွက် ခြံစည်းရိုးခက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂများ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် များမှာသွပ်မိုး၊အုတ်ခင်း၊အုတ်ကာ(၂)ဆောင်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ သစ်သားခင်း(၂) ဆောင်ရှိပါသည်။ကျောင်းမှာ ယင်လုံအိမ်သာ(၇)ခန်းတစ်လုံး၊ (၈)ခန်းတစ်လုံး၊ (၃)ခန်းတစ်လုံးရှိပါသည်။ သောက်သုံးရေနှင့် သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလည်း လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဆရာ/ ဆရာမ အရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၈)ဦး၊မ (၂၀)ဦးစုစုပေါင်း(၂၈)ဦး နှင့်ကျေးရွာခန့်ကျား(၁)ဦး၊မ(၄)ဦး စုစုပေါင်း (၅) ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းအဟာရတိုက်ကျွေးမှုကို တစ်လ(၂)ကြိမ် နှင့် ကျောင်းပညာပေး အစီအစဉ် များလည်းရှိသည် ကိုတွေ့ရသည်။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ အထက်တန်းကျောင်းတွင် ၂၈:၁ ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာ/ဆရာမလုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာလုံလောက်မှုရှိသော်လည်းအားကစားကွင်းရှိပြီး အားကစားပစ္စည်းများစုံလင်မှုမရှိ၊လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် ထောက်ပံ့မှုမရှိ၊အစီအစဉ်မရှိ၊ မိဘ ဆရာအသင်း ၏ လှူပျှားမှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှု ၊ကူညီပံ့ပိုးမှု အားနည်းနေသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။အခန်းလုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ပရိဘောဂပစ္စည်းများလုံလောက်မှုမရှိပါ။သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးနှင့် အရံသားဖွားဆရာမ (၁)ဦးသာရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင်လူဦးရေများသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု နှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါသောကြောင့် ကျန်းမာရေးမှူးလိုအပ်ပါသည်။သားဖွားဆရာမ တစ်ဦး တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွားသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက(၇) မိုင်ဝေးသော တံတားဦး ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသရပါသည်။ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက် ရောဂါများကို ဒေသခံများအား ကျန်းမာရေးသင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေးလျှင် ပို၍ အဆင်ပြေနိုင် ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)၊အဝီစိတွင်း(တုံကင်)နှင့် မိုးရေလှောင်ကန် တို့မှရရှိပါသည်။အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)ရှိသောအိမ်ထောင်စု(၂၀၄)စု၊ အဝီစိတွင်း(တုံကင်)ရှိသော အိမ်ထောင်စု (၈၈)စုနှင့်မိုးရေလှောင်ကန်(၃၇)ကန်ရှိပါသည်။တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း အဝီစိတွင်းများမှာ အင်ဓါတ်ရှိ သောကြောင့် အရေအသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့် ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၄၁၆) အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ (၃၃၆) လုံးသာရှိပြီး စနစ် တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျင်းအိမ်သာ (၅၄)လုံးရှိပြီး ကျန် ၂၆ အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းနေသေး သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ လူငယ်အများစုမှာ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့်လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လူမှုရေးလုပ်ငန်းနှင့်ဘာသာရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စားမှုတက် ကြွမှုအားနည်းသည်။အားကစားနှင့် ပတ်သက်၍ လက်လှမ်းမှုအားနည်းပြီး ရွာပိုင်အားကစားကွင်းမရှိပါ။စာသင်ကျောင်းပိုင်အားကစားကွင်း ခွဲသားကစား ကြရသည်။ ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုအားနည်းသည်။ လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေ ခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်း ဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှုများ လျော့နည်းသွား နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက် ၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများ လွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ ကျောင်းပိုင်အားကစားကွင်းတွင်အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု ရှိပြီး အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုရှိသည်။နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများကျင်းပလေ့ရှိကြသည်။ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း လူငယ်များမှာ စာပေလေ့လာမရှိခြင်း၊ ဗဟုသုတနည်းပါး ကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကို လူငယ်တိုင်း လိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖုန်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၈၄၄)နှစ်ခန့်က မြေသားလမ်းကို ခင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီ၊ကားများ မောင်နှံ၍ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာမှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန် တွင် လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ချော်ခြင်းဖြစ်၍ ကလေးများ ကျောင်းသွား လျှင် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ရွာတွင်း ဂျင်းလမ်းခင်းပေးလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

တံတားဦး-ငါးဇွန် မြို့နယ်ချင်းဆက်လမ်းနှင့်ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၅) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့် မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာလည်း ပွင့်လင်းရာသီတွင်သာ သွားလာရာတွင် အဆင်ပြေပြီးမိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးရွားစွာ သွားလာနေရပါသည်။ ရေဝင်ရပ်ဖြစ်သဖြင့် ရေကြီးရေကျချိန်တွင် သွားလာရန် အလွန်ခက်ခဲလှပါသည်။ ထိုလမ်းကို ရေလွတ်ကျောက်ချောလမ်းအဆင့်သို့ ပြုလုပ်ပေးမည်ဆိုပါက ကျေးရွာ၏စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေးအစရှိသည်တို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး ကျေးရွာလည်းဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် လာမည်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် အရှည် (၁၂)ပေ၊အကျယ်(၁၆)ပေ၊အမြင့်(၁၀)ပေအရွယ်အစား ကွန်ကရစ်တံတား မှာ ရပ်ကွက်နှစ်ခုကို ကူးထားသော တံတားကို(၂၀၀၆)တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ထိုတံတားမှာခိုင်ခန့်မှု မရှိပါ။ ပြုပြင်ရန် လိုအပ်သည်။ အရှည်(၅၀)ပေ၊ အကျယ်(၈)ပေ၊ အမြင့်(၁၂)ပေတံတားသည် (၁၉၇၆)ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ရွာအနောက်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ လယ်တော သို့သွားသော ချောင်းကူးတံတား ဖြစ်သည်။တံတားမှာသစ်သားတံတားဖြစ်ပြီး မြစ်ရေကျချိန်၊ ချောင်းရေကျ ရောက်ချိန်မှသာ အသုံးပြုသည်။ တံတားမှာ ပျက်စီးယိုယွင်းနေပါသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ(၂)စင်း၊လှေသမ္ဗန်(၁၅၀)စင်း၊စက်ဘီး ၂၁ စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၃၀၆)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်(၂)စီး၊ ထော်လာဂျီ (၁၀)စီးနှင့် ကား ၈ စီး၊ နွားလှည်း(၃၈)စီး ရှိသည်။စက်လှေ၊လှေသမ္ဗန်တို့ကိုမြစ်ရေတက်ချိန်မှသာအသုံးပြုကြသည်။ အများစုမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင် သွား လာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။ကျေးရွာမှမြို့သို့ ပြေးဆွဲသော လိုင်းကား(၄)စီးရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိပြီး မဟာဓါတ်အားလိုင်းအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စု(၂၅၆)၊ ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ (၈) အိမ်၊ဒီဇယ်အင်ဂျင်သုံး (၁၃)အိမ်နှင့်LED မီးအသုံးပြုသည့်အိမ်ထောင်စု(၁၅၂)စု ရှိပါသည်။ လျှပ်စစ်မီး ကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ဆိုလာမီးသည် မိုးအုံ့လျှင် မီးအားနည်း ခြင်း၊ ထမင်း၊ ဟင်းချက်ရန် သုံးစွဲလို့မရ၊ ကလေးများ စာကျက်လျှင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ ဖယောင်းတိုင်သည် ကျန်ကုန်ကျ စရိတ်များခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ် စိုးရိမ်ရခြင်းကြောင့် ကျန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ရန်အတွက်ထောက်ပံ့ငွေများ၊ ချေးငွေများရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ကျန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် လျှပ်စစ်မီး ရရှိရန် လိုအပ် နေပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၉၅) လုံး၊ ရေဒီယို (၃၀) လုံး၊ တီဗွီ (၉၉)လုံးနှင့် စလောင်း (၂) ခုရှိပါသည်။ဖုန်းလိုင်းများမှာမကောင်းပါ။ ဖုန်းများအသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ ဆက်သွယ် မှုရရှိခြင်းမိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရ ပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်း ဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။လူကုန်ကူးမှုနှင့်ခိုးမှုလည်းမရှိပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြု နိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်မရှိသောကြောင့် လိုင်းမကောင်းပါ။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်း အပေါ်ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှု နည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆)မိုင်၊ ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်သောကြောင့် ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ အနည်းငယ် ထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၅၈၃ ဦး (၇၀.၂%) ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသား အရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်း ပါသည်။ ကျေးရွာလူထု ၏ကျန်းမာရေး အခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေး ပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့်စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသ လိုမှုအတွက်လည်း တံတားဦးမြို့နယ်ဆေးရုံ သို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာသင်ကြားရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအဆင့် တွင် ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု မြေနေရာအကျယ် အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြန့်ပြီး မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန် သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များများကို အလွယ်တကူ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ပေး နိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မိုးသီးနှံနှင့်ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စာကျက်မြေသီးသန့်ရှိပြီး သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ နွားချေး ပေါများသည့်အတွက် နွားချေးသဘာဝမြေဆွေးများရရှိနိုင်သည်။ ကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းသော်လည်း ပွင့်လင်းရာသီတွင် အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက် အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သော်လည်းဖုန်းလိုင်းမကောင်းပါ။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အိမ်ခြံမြေအကျယ်အဝန်းများရှိပါသည်။ နွား၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ကြက်နှင့် ဝက်များကို တိုးချဲ့မွေးမြူရန် အခွင့်အလမ်းသာသည်။ သို့သော် တိမွေး/ကု ဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအား စုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေ မရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် နီးသော ကြောင့် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းချပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ မိုးရေကို အားထားနေရသဖြင့် မိုးရေလျှောင့်

ကန်ငယ်များ သေးငယ်သဖြင့်မိုးရေကို လုံလောက်စွာသိုလှောင်ထား နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ထို့အပြင် သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက် တက်သည်။မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ပေးသော အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး အထောက်အပံ့များ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုး အမြတ် နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ စိုက်ဘဏ်မှ လည်းချေး ငွေမရရှိပါ။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက် ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကား များမရှိ။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက် ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ် ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိ သောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွာစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ် မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ် ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ် မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိ ရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင် လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၇၁၄) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အအုံများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်သည့် (လမ်း၊ မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်) များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကိုသက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာလမ်း နှင့် ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက် အအုံများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက် အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသား များကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှု များကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင် ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန် အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ

ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် ပဲအမျိုးမျိုးစိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရေမှသာ နှမ်းကို သီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။တို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများ ကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထား မှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာ အသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး နည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုး အစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစ်မ်းရောင်ချေးငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင် နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှု တွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး အောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှ သည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူ ထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင် ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူရေးထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာအခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သောအသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုး ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူ များနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများအကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမှု မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက် တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင် ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသား အရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(ဇ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၎င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခွဲကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်း အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)- ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များ အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၄၀	၁၂	- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်ကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ - အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း - စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း - ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ - လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး	၄၆	၁၀	- မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း။ - စက်အဝီစိတွင်း တူးဖော် ခြင်း။ - ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင်ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။	ဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာန " ကုမ္ပဏီများ
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၅၅	၇	- မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး။ - လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း။	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၅၀	၉	၁၁. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း။ ၁၂. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း။ ၁၃. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း။ ၁၄. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း။ ၁၅. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း။ ၁၆. စံပြစိုက်ကွက်ထူထောင်ခြင်း။ ၁၇. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း။ ၁၈. လေ့လာရေးခရီး။ ၁၉. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ၂ ပဒေ ပညာသင်တန်း။	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ				
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၂၅	၁၇	၂၀. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း။	တိမွေးကုဦးစီးဌာန ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၃၀	၁၅	၂၁. တိမွေးကုသင်တန်း။	တိမွေးကုဦးစီးဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ				
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၃၂	၁၄	၂၂. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း။ ၂၃. သစ်ဝါး၊ အခြေခံကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း။ ၂၄. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာ တွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစား ပေးခန့်ထားပေးရန်။	
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ	၅၈	၆	၂၅. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြှင့်သင်တန်း။ ၂၆. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြှင့် သင်တန်း။ ၂၇. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း။ ၂၈. စက်ပြင်သင်တန်း ၂၉. သစ်ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်း။ ၃၀. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း။	ကျေးလက်နှင့်အသက်မွေးဝမ်းကြေးဦးစီးဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၇၃	၂	၃၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၃၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၃၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း	ကျေးလက်

ပညာရေးကဏ္ဍ				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၂၈	၁၆	၃၄. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၃၅. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း။ ၃၆. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး။ ၃၇. ကျောင်းပရိဘောဂ။ ၃၈. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း။ ၃၉. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ ၄၀. နှစ်စဉ်ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ။ ၄၁. စာပေပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း။ ၄၂. မူကြိုကျောင်းဆောင်ဖွင့်လှစ်တည်ဆောက်ခြင်း။ ၄၃. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်။	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၄၃	၁၁	၄၄. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ။ ၄၅. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း။ ၄၆. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း။	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၃၅	၁၃	၄၇. အရံသားဖွိုးသင်တန်း။ ၄၈. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း။ ၄၉. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း။ ၅၀. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း။	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၂၂	၁၈	၅၁. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး။ ၅၂. ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၅၂	၈	အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၅၃. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း။ ၅၄. ကွန်ပျူတာသင်တန်း။ ၅၅. တယ်လီဖုန်းသင်တန်း။ လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၅၆. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း။ ၅၇. လူကုန်းကူးကာကွယ်တားဆီးရေးသင်တန်း။ ၅၈. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း။ ၅၉. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင်တန်း။	

			၆၀. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း။	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၆၁. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း။ ၆၂. ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း၊ အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှုသင်ကြားပေးခြင်း။	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၆၃. လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင် မျှတတက်ကြွစွာပါဝင်လာစေရေး။ ၆၄. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၆၅. လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း။ ၆၆. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ။	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ				
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၇၀	၃	၆၇. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း။ ၆၈. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း။	ကျေးလက် ဦးစီး
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၆၃	၄	၆၉. ကျေးရွာမီးလင်းရေး။ ၇၀. ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး။	ကျေးလက်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၈၀	၁	၇၁. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း။ ၇၂. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ။ ၇၃. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း။ ၇၄. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း။	
မူဝါဒများ				
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၆၀	၅	၇၅. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ။ ၇၆. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက် ပေးရန်။ ၇၇. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန်။ ၇၈. ကျေးရွာတွင် အခွန်လွတ်သားငါးဈေး တည်ဆောက်ပေးရန်။ ၇၉. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင်	လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။

ရေးဆွဲပေးရန်။

၈၀. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်း
တောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်
ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈၁. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ
ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး
ရန်။

၈၂. ကျား/မလုပ်အားခတန်းတူရရှိရေးအမျိုးသမီး
ကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့်
ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈၃. ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို
ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး
စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၂	Â				
၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး	၁၃	Â	Â	Â		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၈	Â				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၇	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၇	Â				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၆	Â	Â	Â		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၉	Â	Â			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၈	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၃	Â				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၂	Â	Â	Â		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦများ မြှင့်တင်ခြင်း	၄		Â	Â		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၁၄	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၅		Â	Â		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၁	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁	Â	Â			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁၀	Â				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၁၅	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၆	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)				လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
		ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန် အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				✓	
၂	စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး			✓		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			✓		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				✓	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				✓	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				✓	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			✓		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				✓	
၁၃	သောက်ရေသန့်			✓		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			✓	✓	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			✓		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			✓		
၁၇	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး					✓
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		✓			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည် ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန် များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာ အသင်း သည် ကျေးရွာအထက်တန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက် စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင် စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ် ယူဆောင်ရွက် ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါသည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန် မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် နီးနီး ကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ် စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်း များတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း၊ ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး ခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံး သပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထု အစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှု

ကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင် အထည်ဖော် ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍) ၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်း ပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစု ပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာ သည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိက ထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၄	၄	၈	၁%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၅	၂၃	၄၈	၅.၈ %
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၇	၃၅	၇၂	၈.၇ %
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၁	၃၆	၆၇	၈%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၂၈၅	၂၉၈	၅၈၃	၇၀.၂%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၂	၃၀	၅၂	၆.၃%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၈၃၀		၄၀၄	၄၂၆	၈၃၀	၁၀၀%
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၁၇၄		တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၇			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ပုဏ္ဏားမြို့ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၇၄) မှ လူဦးရေပေါင်း (၈၃၀) (က ၄၀၄ + မ ၄၂၆) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၇) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ် ထောင် ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူရေမှာ ၅၈၃ဦး (၇၀.၂%) ရှိပြီး၊ မိမိသားစုဦးရေမှာ ၂၄၇ဦး (၂၉.၈%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေ က ၁၃ဦး၊ ၂.၂ရာခိုင်နှုန်း ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၈ဦး (၁ ရာခိုင်နှုန်း)သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း အလွန်နည်း သည်ကို တွေ့ရသည်။ နောင်တစ်ချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခက်အခဲရှိနိုင် သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၈ယောက် (၅.၈ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ် နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၅၂ ယောက် (၆.၃ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့် အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁	စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၈၆	၄၉.၄ %	၁၀၃		လယ်နှင့်ယာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၇	၉.၇၇ %	၁၃၂	၁၀၇	နေစားအငှားလုပ်သည်။
၂	တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄၇	၂၇.%	၁၄၀	၇၉	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေး မြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၁	၆.၃၂ %	၄၅	၂၉	ယက်ကန်းလုပ်ငန်း(၁၁)၊နှီးလုပ် ငန်း(၁၃)၊
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၁	၁	အထည်ချုပ်စက်ရုံ
၆	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၇	၄.၀၂ %	၃၅	၂၈	လက်သမား(၂၃)၊ ပန်းရံ(၄)၊ဆေးသုတ်(၁)
၈	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၄	၄	ဆံပင်ညှပ်(၁)၊စက်ချုပ် (၃)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၇၂ %	၄၁	၃၈	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်း အဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၆%	၂	၁	ကားမောင်း(၂)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၂	၂	ရိုးမဘဏ်နှင့်စီးပွားရေးဘဏ်
၁၄	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	ပညာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁.၁၅ %	၃၅	၃၁	ဆရာ/ဆရာမ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁၇	ကျန်းမာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၁၆	၁၆	ကုမ္ပဏီ
	စုစုပေါင်း	၁၇၃	၉၉.၉ ၈%	၅၅၆	၃၃၆	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၁၇၄) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၈၆) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၁၇)၊ မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၄၇)၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၁၁)ဦး၊ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၇)စု ၊လက်လီလက်ကား အရောင်း အဝယ်လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၃)စု၊ ပို့ဆောင်ရေးအဓိက လုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၁)စု နှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်း နေ့စားလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၂)စုရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ ၂၂၀ ဦး ရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရ သောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၀၇)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၇၉) ဦး၊ ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂၉)ဦးနှင့်အလုပ်သမား ကျပ်ပန်းအဖြစ် (၁)ဦး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ(၂၈)ဦး၊ဆံပင်၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦး၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၈) ဦး၊ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁)ဦး၊ဘဏ်တွင်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၁) ဦး၊ ကုမ္ပဏီတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၆) ဦး၊ စုစုပေါင်း

တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက်(၃၃၆)ဦးတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု ၁၇၄ အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေ ကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၃၃၆ ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရ သောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြ ရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၅၈၃) ဦး ရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ်သူ (၅၅၆) ဦး မိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာတွင် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း (၁၇၄)အိမ် ရှိသော်လည်း အမှန်တကယ်အလုပ်လုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၇၃)အိမ်သာ တွေ့ရှိရသော်ကြောင့် ကျန်(၁)အိမ်မှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ကျေးရွာ၏ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ရပ်တည်နေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် ပုံမှန် အလုပ်မရှိကြပါ။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	။
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သ မား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၅၀၀	၄၅၀၀	၃၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက် ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၆ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	-	-	-	-
ယာမြေ /တောင်ယာ	-	-	-	-

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	-	-	-	-
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	-	-	-	-
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	-	-	-	-
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ	-	-	-	-
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	၂၀၄.၆	သင့်	မရ	မရှိ
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၂၀၄.၆			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ကိုင်းကျွန်းမြေ (၂၀၄.၆) ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာအသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး ဆည်မရှိ သောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေ အားလုံးမှာ နှစ်စဉ် မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသည်။ နွေသီးနှံ စိုက်ပျိုးရာတွင် မိုးရေကိုအသုံးပြုရသဖြင့် မိုးရွာမှ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရသည်။ ဆောင်းသီးနှံကို ဧရာဝတီ မြစ်ရေကြီးချိန် မြစ်ရေဝင်၍ ရေကျချိန်မှ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရသည်။ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုး နိုင်ခြင်း မရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီးသောကြောင့် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းသာပြုလုပ်ပေးပါက အသီးနှံ များအထွက်နှုန်းကောင်း လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတုသင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာ အတွေ့အကြုံနည်း သည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်၊တောက်တွဲ၊ပုတ်သင်ညို၊ မြွေ၊ရှဉ့်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊	များ	လွယ်

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (သရင်းကြီးမြစ်၊ တမာ၊ သြဇာပင်၊)		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် မန်းကျည်းပင်၊ တမာပင် ၊ ကုက္ကိုပင်၊ အဝေယာပင်စသည် တို့ရှိသော်လည်း မီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှုခက်ခဲသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့် မြွေနှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးမှု၊ လူတို့စနစ်တကျသုံးစွဲမှု မရှိခြင်း တို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်အနေဖြင့်ဆင်တုံးမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ကြိတ်မှန်ပင်၊ သနပ်ခါးပင် စသည်တို့ အနည်းငယ် ထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့် နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာ တိုင်းရင်းဆေး အဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြု နိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်း နေကြပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၆ဧကနှင့်၂၀ဧက ကြား	၂ ဧကမှ၆ဧကကြား	၀.၂ဧကမှ၂ဧက ကြား	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ		တိုက်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အင်္ဂါတေခင်း	ဝါးကပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ပျဉ်ခင်း	ဝါးကပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု		ထော်လာဂျီ - ၂ ၊ လက် တွန်းထွန်စက်- ၂	ခိုင်းနွားရှဉ်း-၁၊ လှည်းပေါက်တူး၊ ဝေါက်ပြား၊ တံဇဉ်၊ ဓါးလွှ၊	ပေါက်တူး၊ ဝေါက်ပြား၊ တံဇဉ်၊ ဓါး၊ တူရွင်း၊ ဂေါ်ပြား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု		ကား-၁၊ ဆိုင်ကယ်-၂ စီး၊ ဖုန်း-၂ လုံး၊ TV- ၁၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ အောက်စက်၊ ပန်ကာ၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး-၁ ၊ ဖုန်း-၁ လုံး၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး- ၁ စီး၊ ဖုန်း-၁လုံး၊
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း		အရောင်းအဝယ်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး	ကျပန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး	ကျပန်း၊ မြေယာမဲ့
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -		၃၆(၂၁%)	၅၄(၃၁%)	၈၄(၄၈.၃%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း အဆင့်(၃)ဆင့်သာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၃၆) အိမ် (၂၁ %)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၅၄) အိမ် (၃၁ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၈၄) အိမ် (၄၈.၃%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၃၆) အိမ် (၂၁ %)သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရရှိပြီးကျန် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၅၄) အိမ် (၃၁ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၈၄) အိမ် (၄၈.၃%) အိမ် (၃.၃ %) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၃၈) အိမ် (၇၉ %) သည် အလုပ်ပုံမှန်မရှိကြဘဲ လက်သမားပန်းရံ နှင့်နေ့စားအငှားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ် လူတန်းစားမှာ (၃၆)အိမ်သည် ပိုင်ဆိုင်မှု များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်အိမ်ထောင်စု(၁၃၈) စုသည် ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပ်စားများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၂၂	၁၂.၆%	လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ဆွေမျိုးထံမှငွေချေးခြင်း၊
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၁၃	၇.၅%	ငွေချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	၁၀	၅.၇%	ငွေချေးခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % စုစုပေါင်း ၄၅ အိမ်ထောင်စု(၂၅.၈%)အား စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၄၅ အိမ် (၂၅.၈%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ လိုသလောက်ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၅၂		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၄၃		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု (၅၂) အိမ်ထောင်စုနှင့်ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု(၄၃)စု ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ၎င်းတို့ တခါတရံကျန်းမာရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်မှု	မြင့်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေး)	လတ်	စိုက်ပျိုးရေးမရ၊ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန်မရှိ။
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင့်	မြစ်ရေဝင်ရပ်ဖြစ်သောကြောင့်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ အပူပိုင်းဇုန်အတွင်းကျရောက်ခြင်း။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဇုန်အတွင်းရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	ငလျင်ကြောင့်နှင့်ဝေး။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	-	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ခါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံး
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	-	
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	-	
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးဆောင် များမှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	-	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	-	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	မြင့်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွား စွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	-	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းမိုးရာသီတွင်

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်		သွားလာရေးခက်ခဲ။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန် မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝ အရင်း အမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှုနှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတို့ချွေရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။မြစ်ရေကြီးခြင်းကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုမြင့်သည်။ တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံး အဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ် သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ပူပြင်းခြောက် သွေ့သော ရာသီဥတု ဖြစ်ပြီး အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက် ရောဂါကျရောက်မှုသည် ရာသီအလိုက်ဆိုးရွားစွာကျရောက်တက်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ မီးဘေး မှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု အလတ် ဖြစ်သည်။ ဓါတ်မြေသြဇာအလွန် အကျွံသုံးစွဲခြင်း ကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုမှာ အလတ်ဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ ရှိသည့် ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံ ရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ မှန်တိုင်းတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ကြရသည်။ ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ထိခိုက်နိုင်မှု များသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေ နည်းသည်။ လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင့်	ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	-	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	-	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	-	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	-	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	-	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်း သည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	-	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	-	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	-	
၁၄	ရွှေ့တွင်းလုပ်သား	-	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ		
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်နိုင်မှု အန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ		
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ		
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်းများ၊ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ နှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ရှာဖွေရသူများ ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင်ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့်အဝေးတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံ ရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင် ခြေများခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်း အိမ်ထောင်စု များမှာလည်း အမျိုးသမီးများ ၏လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန် မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ နှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာ နေရခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	မီးလင်းရေး	၂	၇	-	၇	ကျေးရွာမီး လင်းရေး	၄	၈
၂	ဓမ္မစင်္ကြာအသင်း	၃	-	၂၀	၂၀	ဘာသာရေး	၄	၈
၃	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂	-	၅	၅	အမျိုးသမီးများလုံခြုံရေး	၄	၈
၄	မိခင်နှင့်ကလေး	၂	-	၇	၇	အမျိုးသမီးများလုံခြုံရေး	၄	၈
၅	ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်ကော်မတီ	၂	၁၀	-	၁၀	ငွေချေးလုပ်ငန်း	၄	၈
၆	ရပ်မိရပ်ဖ	၂	၈	-	၈	လူမှုရေး/အုပ်ချုပ်ရေး	၄	၈
၇	အပျိုခေါင်း	၂	-	၁၅၀	၁၅၀	လူမှုရေး	၄	၇
၈	လူပျိုခေါင်း	၂	၁၀၀	-	၁၀၀	လူမှုရေး	၄	၇
၉	ဂေါပက	၃	၇	-	၇	ဘာသာရေး	၄	၈

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၉) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် စီးပွားရေးကို အခြေခံ သောအဖွဲ့ (၁) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၆)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့်အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့ (၉) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များ ဖြစ်သည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလုံဆော်ရန် မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအားနည်း၊ စည်းလုံးမှုတက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်း (၇) ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့ အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှုလုံးဝမရှိကြပါ။ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်းအားနည်း သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
- (၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင် စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၈၄	၄၈.၂၇%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၆၇	၃၈.၅၀%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၁၇	၉.၇၇%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၆	၃.၄၄%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်			
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၁၇၄	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၈၄အိမ်ထောင်စု (၄၈.၂၇%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၆၇ အိမ်ထောင်စု (၃၈.၅ %) ၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၁၇ အိမ်ထောင်စု (၉.၇၇%)၊ ၅ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စား တောင်သူ (၆) အိမ်ထောင် (၃.၄၄%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူလတ်အရေအတွက်မှာ (၆) အိမ် (၃.၄၄%) သာ ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျန်မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှားလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင်စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၂၀၄.၆) ဧကရှိသော်လည်းဆည်မြောင်း မရှိသောကြောင့် နှစ်စဉ် မိုးရေကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။နွေသီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင် မိုးရေကို အသုံးပြုရ

သဖြင့် မိုးရွာမှထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရသည်။ဆောင်းသီးနှံကိုဧရာဝတီမြစ်ရေကြီးချိန် မြစ်ရေဝင်၍ ရေကျချိန်မှ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် နီးသောကြောင့် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းသာပြုလုပ်ပေးပါက အသီးနှံ များအထွက်နှုန်းကောင်း လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာ အတွေ့အကြုံ နည်းသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
ပဲနီပြား	၁၀၀.၆	တင်း	၁၅	၂၅	၂၀	အောက်တိုဘာ	မတ်	မြင့်	လတ်	
ပြောင်းဖူး	၂၄	တင်း	၁၀	၁၅	၇.၅	အောက်တိုဘာ	ဖေဖော်ဝါရီ	မြင့်	လတ်	
နွေနှမ်း	၈၅	တင်း	၄	၇	၅.၅	ဧပြီ	ဇူလိုင်	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာပဲနီပြား၊ပြောင်းဖူး နှင့် နွေနှမ်းတို့ဖြစ်သည်။ ပဲနီပြား (စွန်တာနီ)စိုက်ပျိုးမြေမှာ (၁၀၀.၆)ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ မတ်လ တွင် ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက အများဆုံး (၂၅)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၁၅) တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ (၂၀)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေ အနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ ပြောင်းဖူးစိုက်ပျိုးမြေမှာ(၂၄)ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင်စတင် စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကအနည်းဆုံး (၁၀) တင်းမှ အများဆုံး (၁၅) တင်း ထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျင် (၇.၅) တင်းနှုန်းထွက်သည်။ သွင်းအားစု လိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ နွေနှမ်းစိုက်ပျိုးဧက (၂၄)ဧက ရှိပြီး ဧပြီလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဇူလိုင်လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက အနည်းဆုံး (၄) တင်းမှ အများဆုံး (၇) တင်းနှုန်း၊ ပျမ်းမျှ(၅.၅)တင်းနှုန်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ နွေနှမ်းကိုမိုးရွာမှသာ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်း

ခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်း ရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှု တို့နှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင်မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်တက်သည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင် နည်းပညာ အားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်း ကြောင့် အမြတ်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့်ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစနစ်ကို လိုလား နေကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ် ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦး ချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေ အတွက်	လယ်သမား ဦးရေ	အရေ အတွက်	လယ်သမား ဦးရေ		
ထွန်စက်	၂						
လက်တွန်းထွန်စက်	၂						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်	၉						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား(နွားစာစဉ်းစက်)							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ထွန်စက် (၂) စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၂)စင်းနှင့် ရေစုပ်စက်(၉)လုံးသာရှိသည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများကိုလည်း တောင်သူလတ်များမှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး အလုပ်အားမှ သာအငှားလိုက်ကြသည်။ ကျန်ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်များမှာ ငှားရမ်းအသုံးပြု ရသည်။ ထွန်စက်ငှားရမ်းအသုံးပြုခအဖြစ်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၆၀၀၀)ကျပ်၊ ရေစုပ်စက်ငှားရမ်းခ အချိန် (၁)နာရီ ကိုငွေ (၂၅၀၀)ကျပ်နှင့်မြက်ရိတ်စက် ငှားရမ်းခအချိန်(၁)နာရီကို ငွေ(၃၀၀၀)ကျပ်နှင့် နွားစာစဉ်းစက် ငှားရမ်းခ အချိန်(၁)နာရီကို (၅၀၀၀) နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းအသုံးပြုရသော်လည်း တောင်သူများ အနေဖြင့် စက်ကိရိယာ လုံလောက်မှုမရှိပါ သောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရိယာများအရစ်ကျ ရောင်းချ ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	မြေဆီဩဇာသင့်။
ရေရင်းမြစ်	ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီး၊မြေအောက်ရေရှိ။
သဘာဝမြေဆွေး၊အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ရရှိခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများရှိခြင်း။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	(၇)မိုင်ခန့် အကွာအဝေးရှိတံတားဦးမြို့မှစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	တောင်သူများမှသီးနှံအများစုထွက်ရှိသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းခြင်းကြောင့်ဈေးကွက်လုံလောက်မှုမရှိ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြန့်ပြီး မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မိုးသီးနှံနှင့်ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမှထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စာကျက်မြေသီးသန့်ရှိပြီး သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ နွားချေးပေါများသည့်အတွက် နွားချေးသဘာဝ မြေဆွေးများရရှိနိုင်သည်။ ကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းသော်လည်းပွင့်လင်းရာသီတွင် အချိန်မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံသွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့်သတင်းအချက် အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သော်လည်း ဖုန်းလိုင်းမကောင်းပါ။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိပါ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ရှိသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	မရရှိပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့်

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အချိန်မီ ရရှိအသုံးပြုနိုင်မှု	အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ လုပ်အားခ နည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သား ရှားပါးမှု ရှိသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေသာ ရရှိပြီး သွင်းရေမရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့်သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေး အတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေ မရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီးသောကြောင့် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းချပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ မိုးရေကို အားထား နေရသဖြင့် မိုးရေလှောင်ကန်ငယ်များ သေးငယ်သဖြင့်မိုးရေကို လုံလောက်စွာသိုလှောင်ထားနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ထို့အပြင် သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက်တက်သည်။ မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကိုရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးသော အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး အထောက်အပံ့များ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ စိုက်ဘဏ် မှလည်းချေး ငွေမရရှိပါ။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည် ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက် ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက် ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်း မှန်ကန်မှု မရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့်နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၅	၃၀	ရောဂါကျရောက်လျှင်တိမွေး/ကုမှနည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်သေဆုံးမှု များလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၁၀၉	၂၉၂	။
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်			
ကြက်			
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုစွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၂၄) အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြ သည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၃၀)ကောင်နှင့်နို့စားနွား (၂၉၂) ကောင် မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီး မှုများ ရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက် မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက် ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်း ချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီး နှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရ ကြပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မရှိ။
ရေရရှိမှု	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။တိ/မွေးကုဌာန။
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	လုံလောက်မှုမရှိ။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရစ္ဆာန်များကိုဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော သွင်း အားစု များကို ၇ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့တွင် အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဦးစီးဌာန ရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန်အိမ်ခြံဝင်းအလုံအလောက်ရှိသည်။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းချပေးလျှင် အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မရရှိပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရရှိပါ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွာစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ်ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက်ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုများလည်းမရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ် မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီး များပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသား ကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ် မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၂	၃၂	၃၂	နိမ့်(ပုံမှန်မရှိလုပ်အားခနည်း)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်း ဝယ်ရေး	၂	၅	၁၀	လတ်(ဈေးဆိုင်နှင့်ဈေးရောင်း)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၁	၂၆	၂၆	လတ်(အစိုးရခန့်ဖြစ်သည့်အတွက်ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ)
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁	၁	၁	လတ်(အစိုးရခန့်ဖြစ်သည့်အတွက်ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ)
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	၅	၂၅	၂၅	လတ်
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၁	၈၉	၉၄	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အုတ်လုပ်ငန်း၊ ကျောက်အချောထည် လုပ်ငန်း၊နို့ချက်လုပ်ငန်း၊ တောင်းယက်လုပ်ငန်းနှင့် ခမောက်လုပ်ငန်းများရှိပါသည်။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား ၊ စက်ချုပ်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့် နေ့စားဝန်ထမ်း အနည်းငယ် သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ

ကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါး သည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။	တံတားဦးမြို့၊မန္တလေးမြို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။
သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ရှိသည်။	သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ စသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်မှာ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ဆံပင်ညှပ်စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ဈေး ကွက်လည်းအလုံအလောက် ရှိသည်။တံတားဦးမြို့၊မန္တလေးမြို့တို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ စသည်ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။ တံတားဦးမြို့နှင့်(၆) မိုင်ခန့်သာဝေးသောကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။ ပန်းဘဲ၊ ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင် စားသောက် ကြသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စား လုပ်အားခများမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန် မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
	အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများမရှိခြင်း။ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	အပ်ချုပ်၊ ဆံပင်ညှပ်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများမရှိခြင်းနှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အပ်ချုပ်၊ဆံပင်ညှပ်၊ပန်းရံ၊လက်သမားလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သော်လည်း ခေတ်မီ လုပ်ငန်း သုံးကိရိယာများမရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းအတက်ပညာ၊ အထိ အတွေ့ တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်း များ တွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၅	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-	၁၀	၅	၁၅	၁၀	၅	၁၅	-	-	-
ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ											
၃	၃ လ အထိ	-	၁၀	၅	၁၅	၁၀	၅	၁၅			
	၆ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထက်	-	၁၀	၅	၁၅	၁၀	၅	၁၅	-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက်အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အနည်းဆုံး တစ်ဦးရှိသော

အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၅ အိမ်ထောင်စု (၂.၈၇%) ရှိသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏(၂.၅၇%)(၁၅ယောက်)ရှိသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၄၄
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ အားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၈	၄.၅၈%		Á	
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြိုက်ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	✓		-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြိုက်ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စု (၈)စု (၄.၅၈ %) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု အလယ်အလတ်ဖြစ်သည်။ ငွေကို ၃ လတကြိမ် လူကြိုက်ဖြင့်ပေးပို့သည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တံတားဦးသို့ ၆ မိုင်	မန္တလေးသို့ ၁၆မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကား၊ထောင်လာဂျီ၊ ဆိုင်ကယ်၊	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် ၆ မိုင်ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့ဈေးတို့တွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို ကျေးရွာဈေး တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တံတားဦးဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ ရွာမှပြေးဆွဲသောလိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေးသွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါယမ ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁.၅%		ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ။အသင်းဝင် မှထုတ်ချေး။
စိုက်ဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	သတ်မှတ် ကာလ	၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပါမှချေးသည်။
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	သတ်မှတ် ကာလ	၅%မှ၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးငွေချေးပေးသည်။သတ်မှတ်ထားသည့်ရက် ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သတ်မှတ် ကာလ	၃%	မလို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအား နည်းလူတိုင်း မရနိုင်၊အလုံ အလောက် မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသော အဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ သမဝါယမ ငွေချေးစနစ် တို့ရှိသည်။ သမဝါယမ ချေးငွေသည် အသင်းဝင်လျှင်မည်သူမဆို ထုတ်ချေးပေးသည်။ချေးငွေမှာ တစ်ဦးလျှင် (၁၀၀၀၀၀) ကျပ်နှင့် အတိုးနှုန်းမှာ (၁.၅%)ဖြစ်သည်။ ချေးငွေ ကာလမှာ (၆)လဖြစ်ပြီး အကြေးဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှား နိုင်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှားရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၁၀%) ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများ အတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားသူအနည်းငယ်ရှိသည်။ အချို့မှာ အတိုးမပါပဲ ချေးပေးသူရှိသလို အချို့မှာလည်း(၃%)ပေးချေးရကြောင်း တွေ့ရသည်။ အပေါင်ဆိုင် များမှာ ရွှေ၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် ပစ္စည်းများ အပေါင်ထားပါကအတိုးနှုန်း(၅%မှ၁၀%)အထိပေးချေးရကြောင်း တွေ့ရသည် ။ချေးငွေအား အပေါင်ပစ္စည်းပေါ် မူတည်ပြီးငွေချေးပေးသည့်အပြင် သတ်မှတ်ထားသည့် ရက်ကျော်လွန်ပါက ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးရတက်သည်။ ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍ မရနိုင်ပါ။ လိုအပ်သလောက်လည်း မရနိုင်ပါ။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ အတွက် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ချထားပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ကိုင်းကျွန်းမြေဖြစ်သောကြောင့်မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့်ရှိ
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်း ချမှုများသည်။ အပူပိုင်း ဇုံမိုး ခေါင်ခြင်း။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများခြင်း။
ရေရင်းမြစ်	လတ်	ဧရာဝတီမြစ်ရေ ရရှိ။
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	ဧရာဝတီမြစ်ရေ ရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေဆီသြဇာအနေဖြင့် အသင့်အတင့် ကောင်းသည်။ ၎င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ကျေးရွာတွင် ဧရာဝတီမြစ်နှင့်နီးသော်လည်း မြစ်ရေတင်၍ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ငါးမျိုးကွဲများ ရရှိမှုမရှိပါ။မိုးရာသီတွင် မြစ်ရေကြီးခြင်းကြောင့် ရေကြီးမှုနှင့်နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ အခါအား လျော်စွာကျ ရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းက သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၂	၉	၁၁	၁.၆%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၆၂	၄၄	၁၀၆	၁၅.၁%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၈	၄၇	၆၅	၉.၃%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၃၁	၁၆၉	၃၀၀	၄၂.၇%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၈	၄၂	၁၀၀	၁၄.၂%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၁	၂၁	၄၂	၆%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၉	၂၉	၅၈	၈.၃%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	၃၃၇	၃၆၅	၇၀၂	၉၇.၂%

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါ သည်။ကျေးရွာတွင်(၉) နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၇၀၂) ဦးအနက် စာမတတ်သူ ဦးရေ(၁၁)ဦး(၁.၆%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေး တတ်မြောက်သူ (၁၀၆) ဦး (၁၅.၁ %) နှင့် မူလတန်း ပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၆၅) ဦး (၉.၃%) ၊မူလတန်း ပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၃၀၀)ဦး(၄၂.၇%)၊ အလယ်တန်း ပြီးဆုံးသူဦးရေ (၁၀၀)ဦး(၁၄.၂ %)၊ အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ(၄၂)ဦး(၆%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြီးဆုံး သူဦးရေ(၅၈)ဦး(၈.၃%) ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၃၇	၃၅	၇၂	၁၀၀%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၃၁	၃၆	၆၇	၁၀၀%

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁၀	၁၅	၂၅	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၃၀	၂၀	၅၀	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအုပ်စုတွင် အထက်တန်းကျောင်းရှိပြီး ကျေးရွာပေါင်း(၇)ရွာမှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ များတက်ရောက်ပညာသင်ကြားလျက်ရှိသည်။ ကျောင်းသူ/သားပေါင်း(၇၉၇) ယောက်ရှိသည့်အနက် မူလတန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၇၂)ဦး(၁၀၀%)ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် မူလတန်း ကျောင်းသား ၂၄၂ဦး (က၁၁၈ +မ၁၂၄)ဦး၊ အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၆၇)ဦး(၁၀၀%) ရှိသော်လည်း လက်ရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် အလယ်တန်းကျောင်းသား ၃၄၃ဦး(က၁၆၆+မ၁၂၄)ဦး ရှိသည်။ ထိုသို့ကျောင်းသား အရေအတွက်များ နေရခြင်းမှာ အခြားကျေးရွာများမှ ကျောင်းသားများလာရောက် ပညာသင်ကြား နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အထက်တန်းတွင် ၂၁၂ဦး(က၈၉+မ၁၂၃)ဦး တက်ရောက် ပညာ သင်ကြား လျက် ရှိပါသည်။ ၎င်း ကျောင်းသား/သူများမှာခြေလျင်၊စက်ဘီးတို့ဖြင့်လာရောက် ပညာသင်ကြား ကြသည် ကိုတွေ့ရသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အထက်တန်းကျောင်း		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)				ရွာအတွင်း		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု				ခြေလျင်၊ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး။		
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)				(၁၂၆ ပေ x ၅၄ ပေ x ၁၈ ပေ)၊ (၁၂၆ ပေ x ၂၄ ပေ x ၂၀ ပေ)၊ (၁၉၀ ပေ x ၃၀ ပေ x ၂၂ ပေ)		
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး				သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အုတ်ခင်း		
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ				လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)				(၂)ကြိမ်။(ကြက်သားဆန်ပြုတ်၊ နို့ဆန်ပြုတ်၊မုန့်ဟင်းခါး)		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
အစိုးရခန့်				၈	၂၀	၂၈
ကျေးရွာခန့်				၁	၄	၅

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိအထက်တန်းကျောင်းသည် ရွာထဲတွင်တည်ရှိပြီး အထက်တန်းကျောင်းတွင် စာသင်ဆောင်(၃)ဆောင်၊စာသင်ကြား၍မရသောကျောင်းအိုဟောင်း (၁) ဆောင်နှင့် ခန်းမ(၁) ဆောင်ရှိပါသည်။ တစ်ထပ်အဆောင်(၁)ဆောင်နှင့် နှစ်ထပ်အဆောင် (၃)ဆောင်(၁၂၆'x၅၄'x၁၈')၊ (၁၂၆'x၂၄'x၂၀')၊ (၁၉၀'x၃၀'x၂၂')ရှိသော်လည်း (၁)ဆောင်မှာ စာသင်ကြား ၍မရ၊ အိုဟောင်း၍ အန္တရာယ်ရှိသည် ဖြစ်ပြီး ဖြိုဖျက်ရန် တင်ထားသော်လည်း ဖြိုဖျက်ခွင့် မရရှိသေးပါ။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးခက်ရန် အခြေအနေမှာ မလုံခြုံပါ။

ကျောင်းပစ္စည်းများနှင့် ကျောင်းသား/သူ တို့လုံခြုံရေး အတွက် ခြံစည်းရိုးခက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် များမှာသွပ်မိုးအုတ်ခင်း၊ အုတ်ကာ (၂)ဆောင်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ သစ်သားခင်း(၂) ဆောင်ရှိသည်။ကျောင်းမှာ ယင်လုံအိမ်သာ(၇)ခန်းတစ်လုံး၊ (၈)ခန်းတစ်လုံး၊ (၃)ခန်းတစ်လုံးရှိသည်။ သောက်သုံးရေနှင့် သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလည်း လုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျောင်းဆရာ/ ဆရာမ အရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၈)ဦး၊မ (၂၀)ဦး နှင့်ဝန်ထမ်းကျား(၁)ဦး၊မ(၄)ဦး စုစုပေါင်း (၃၃) ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းအဟာရတိုက်ကျွေးမှုကို တစ်လ(၂)ကြိမ် နှင့် ကျောင်းပညာပေး အစီအစဉ်များ လည်းရှိသည် ကိုတွေ့ရသည်။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၂၈ ဦး(က ၈+ မ ၂၀) ဦး၊ကျေးရွာခန့် ၅ဦး(က ၁+မ၄) ဦး။
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၂၈:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ၊လုံလောက်မှုမရှိပါ။ လက်လှမ်းမီသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွမှုအားနည်းခြင်း။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ အထက်တန်းကျောင်းတွင် ၂၈:၁ ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာ/ဆရာမလုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာလုံလောက်မှုရှိသော်လည်းအားကစားကွင်းရှိပြီး အားကစားပစ္စည်းများစုံလင်မှုမရှိ၊လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် ထောက်ပံ့မှုမရှိ၊အစီအစဉ်မရှိ၊ မိဘ ဆရာအသင်း ၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှု ၊ကူညီပံ့ပိုးမှု အားနည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	Â			သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား			Â	ငှက်ဖျားဇုန်တွင်းမရှိခြင်း။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတူးစက်နိုင်သည်။

#	ရောဂါ	ပုံနှိပ်/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
	ကူးစက်ရောဂါ				
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်
၆	တီဘီ		Â		အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအ ဆောင်များ အတူသုံးရာမှကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံး နေခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားန ည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ
ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး
အစားအစာကို အနည်းဆုံး အကြွေးဝယ်ယူစားသောက်နိုင်ကြသော်လည်း အာဟာရပြည့်ဝအောင် မစား
တတ်ကြပါ။ ကလေးငယ် အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင်
ပိုမိုဖြစ်ပွားမှု ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊
ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှကူးစက်ရောဂါ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး)

တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ခြင်္သေ့များ ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူစားသုံးနေကြခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု့များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာ များကို ရောင်းချခြင်း၊ မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူစားသုံးနေခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း ပြုလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူအသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တီဘီရောဂါနှင့် လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Ã		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Ã		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Ã		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Ã		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Ã		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Ã		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Ã		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Ã	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရပညာပေး ဝန် ဆောင်မှုမရကြပါ။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ကျေးရွာအ တွင်	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ-၁ ကြီးကြပ် (၁) - ကြီးကြပ် (၂) - တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	လုံလောက်မှုမရှိ။	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - ၁ဦး လ/ထ - ၁ဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦး ၇မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	ကျေးရွာအ တွင်း		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ(မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက် ဆေးပေးခန်း ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ အခန်း လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ပရိဘောဂပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးနှင့် အရံသားဖွားဆရာမ (၁)ဦးသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လူဦးရေများသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု နှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါသောကြောင့် ကျန်းမာရေးမှူး လိုအပ်ပါသည်။ သားဖွားဆရာမ တစ်ဦး ခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွားသင်တန်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၇) မိုင်ဝေးသော တံတားဦး ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက်ရောဂါများကို ဒေသခံများအား ကျန်းမာရေးသင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေးလျှင် ပို၍ အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၉) ရေနံနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နေ့	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	-					
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)			Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်			Â	Â	Â	
ရေကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်				Â		
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေအတွက် အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)၊ အဝီစိတွင်း(တုံကင်) နှင့် မိုးရေလှောင်ကန် တို့မှရရှိပါသည်။ အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)ရှိသော အိမ်ထောင်စု(၂၀၄)စု၊ အဝီစိတွင်း(တုံကင်) ရှိသော အိမ်ထောင်စု(၈၈)စုနှင့် မိုးရေလှောင်ကန်(၃၇)ကန်ရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း အဝီစိတွင်းများမှာ အင်ဓါတ်ရှိ သောကြောင့် အရေအသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့် ရရှိရန် လိုအပ်သည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၆၃	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	-	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၁၀	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၁၇၃	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊
(၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၁၇၄) အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ (၁၆၃) လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှု လည်း မရှိကြပါ။ ကျန် (၁၀) အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်။ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတအားနည်းနေသေး သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Á	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု		Á	မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Á	မရှိပါ။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Á	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု အနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာများ၊ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက် မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေး တူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင် ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း လေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျဉ်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့ မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်း အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း များကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၁)အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး		Ã		၁/၄ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး			Ã	၁မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၈၄၄)နှစ်ခန့်က မြေသားလမ်းကို ခင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီ၊ကားများ မောင်းနှင်၍ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာမှုရှိ သော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ချော်ခြင်းဖြစ်၍ ကလေးများ ကျောင်းသွား လျှင် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ရွာတွင်း ဂျင်းလမ်းခင်းပေးလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၁) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့် မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်း အခြေအနေမှာလည်း ပွင့်လင်းရာသီတွင်သာ သွားလာရာတွင် အဆင်ပြေပြီးမိုးရာသီတွင် အလွန်ဆိုးရွားစွာ သွားလာနေရပါသည်။ ရေဝင်ရပ်ဖြစ်သဖြင့် ရေကြီးရေကျချိန်တွင် သွားလာရန် အလွန်ခက်ခဲလှပါသည်။ ထိုလမ်းကို ရေလွတ်ကျောက်ချောလမ်းအဆင့်သို့ ပြုလုပ်ပေးမည်ဆိုပါက ကျေးရွာ၏စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေးအစရှိသည်တို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး ကျေးရွာလည်းဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် လာမည်ဖြစ်သည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား ရေဖြန်	၁၅'x၁၂'x၆'	ဆိုး	ကောင်း		√
ကြိုးတံတား					
သားခင်း တံတား					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် အရှည် (၁၅)ပေ၊အကျယ်(၁၂)ပေ၊အမြင့်(၆)ပေအရွယ်အစား ကွန်ကရစ်တံတားမှာ ရှိပါသည်။ ထိုတံတား မှာခိုင်ခန့်မှု ရှိပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ - လှေ၊ သမ္ဗန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက် လှေ	လှေ၊ သမ္ဗန်	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွား လှည်း
အရေအတွက်	၇	၄၅	၃၂	၁၅၇	၅	၂	-	၁၄

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ(၇)စင်း၊လှေသမ္ဗန်(၄၅)စင်း၊ စက်ဘီး (၃၂) စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၅၇၆)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်(၅)စီး ၊ ကား ၂ စီးနှင့်နွားလှည်း (၁၄)စီး ရှိသည်။ စက်လှေ၊လှေသမ္ဗန်တို့ကို မြစ်ရေတက်ချိန် မှသာ အသုံးပြုကြသည်။ အများစုမှာတစ်ပိုင် တစ်နိုင် သွား လာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၈၇	သင့်	
ဆိုလာစနစ်	၃	သင့်။	စာဖတ်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင် သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါ က အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၁၇	သင့်	မရှိ
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၆၇	ညံ့	LEDမီးဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက် ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြုကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိပြီး မဟာဓါတ်အားလိုင်းအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စု (၈၇)၊ ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၃) အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်သုံး (၁၇)အိမ်နှင့် LED မီးအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စု (၆၇)စု ရှိပါသည်။ လျှပ်စစ်မီးကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလာမီးသည် မိုးအုံ့လျှင် မီးအားနည်းခြင်း၊ ထမင်း၊ ဟင်းချက်ရန် သုံးစွဲလို့မရ၊ ကလေးများ စာကျက်လျှင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ ဖယောင်းတိုင်သည် ကျန်ကုန်ကျ စရိတ်များခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ် စိုးရိမ်ရခြင်းကြောင့် ကျန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ထောက်ပံ့ငွေများ၊ ချေးငွေများရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု များအတွက် လျှပ်စစ်မီး ရရှိရန် လိုအပ် နေပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုဟ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၁၉၅	၃၀	၉၉	၂	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၉၅) လုံး၊ ရေဒီယို (၃၀) လုံး၊ တီဗွီ (၉၉)လုံးနှင့် စလောင်း (၂) ခုရှိပါသည်။ ဖုန်းလိုင်းများမှာမကောင်းပါ။ ဖုန်းများအသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုအားနည်းသည်။ (အလှူနှင့်မင်္ဂလာဆောင်များသာ)
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုအားနည်းသည်။ (အမျိုးသမီးဓမ္မစကြာဆွမ်းလောင်းအသင်းများသာ)
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးသန့်မရှိ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	အားနည်းသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အသင့်အတင့်ရှိသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာဖတ်အားနည်းသေးသည်။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ လူငယ် အများစုမှာ မိသားစု ဝမ်းစာအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေး

ပွဲတော်များတွင်လူမှုရေးလုပ်ငန်း နှင့်ဘာသာရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စား မှုတက် ကြွမှုအားနည်းသည်။ အားကစားနှင့် ပတ်သက်၍ လက်လှမ်းမှု အားနည်းပြီး ရွာပိုင်အားကစားကွင်းမရှိပါ။ စာသင်ကျောင်းပိုင် အားကစားကွင်း၌သာကစား ကြရသည်။ ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှု အားနည်း သည်။ လူငယ်များအတွက် အားကစား သီးသန့် မရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်း ဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင် ပေးလျှင် အပန်း ဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှုများ ပျောက်ကွယ်သွား နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီး ရရှိသော်လည်း ရပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက် ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များ ဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင် လည်းသောက် ၊အချိန်မတော် သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများ လွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ ကျောင်းပိုင်အားကစားကွင်းတွင်အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများ တွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု ရှိပြီး အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုရှိသည်။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့ ရှိကြသည်။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း လူငယ်များမှာ စာပေလေ့လာမမရှိခြင်း၊ ဗဟုသုတ နည်းပါး ကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကို လူငယ် တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း ဖုန်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေး သည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ	ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်မရှိ။(၂)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင် တာဝါတိုင်ရှိသော်လည်းလိုင်းမကောင်းပါ။
အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၆)မိုင်စခန်းတွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရှင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးတာဝါတိုင်မရှိသောကြောင့် လိုင်းမကောင်းပါ။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်

သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံ လုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ထားသူမရှိ သလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆၄)မိုင်ကွာဝေးသည့်တံတားဦးရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	သာမန်	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထန်နှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးပြုခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့်အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ်ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း၊ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ်များပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး စီမံကိန်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းစာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်းခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။
၂။	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝီစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	မြစ်/ချောင်းနှင့်နီးခြင်း၊ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်းသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးစီမံကိန်း မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းစက် အဝီစိတွင်း တူးဖော်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။

	သီးနှံအထွက်တိုး ရေးလက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။လယ်ယာသုံးစက် ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း။လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များမှ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း၊ မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ်မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း။	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုးရွားစွာကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာအားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သောစိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်းလုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက်အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုအားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန်ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်းရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံကိန်း မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်းကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်းဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်းသီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်းဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်းစံပြစိုက်ကွက်ထူထောင်ခြင်း၊ တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်းလေ့လာရေးခရီးအခြေခံ လယ်ယာမြေ ၂ ပဒေ သင်တန်း
၃။	မွေးမြူရေးတဏှာ					

၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီး မပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်ငံတိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်ခြေမြေများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦး စီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နို င်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချ ထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက် မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုး မှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွားမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခ န်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံ ကိန်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင် ပေး ခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။နှစ်စဉ်ကူးစက် ရော ဂါများကျရောက် တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း တိမွေးကု သင်တန်း

၄။	စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	ဒေသစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း။	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံမရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအားနည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီလက်နက်ကရိယာမရှိ ခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်လူငယ်အင်အားထု ၆၆.၆%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာအားသာချက်ကြောင့်ဈေးနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက်စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်းမမီခြင်း။	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းများသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ်စီစဉ်ပေးခြင်း၊ထုတ်လုပ်သူ များနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ဒေသတွင်ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ် ခြင်း	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်းသစ်၊ဝါးအခြေခံကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအားဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့်နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက်ရှာဖွေနေရသောကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၆၆.၆) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသောလူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန်ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ စီ မံ ကိန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှုအဆင့် မြင့်သင်တန်းလက်သမား၊ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်းအိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်းစက်ပြင်သင်တန်းသစ်၊ဝါး၊ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်းတယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း

ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ						
	ဆင်းရဲသားများအရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ် မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလတို ချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း မြစ်မီးရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။ ပညာရေးကဏ္ဍ						
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း ၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်း ထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။
	ကျောင်းသားများအားကစားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားကြသည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာန နှစ်မှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့်တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေး ခုန့် ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း

	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များအတွက် မူကြို ကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များစွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေး အစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာရ ပြည့် ဝရေးဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်
၆	ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည်း ဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင် ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အ ဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေး ဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမ ရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြ သည်။ကျန်းမာရေးအသိ ပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင် များရှိသော် လည်းအသုံးချ နိုင်ခြင်း မရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ ထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီ မံကိန်း အရံသားဖွိုးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင် တန်းတိုင်းရင်းဆေး သင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း

၇	ရေနံ သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။	စက်အစီစီတွင်းတူးဖော်ပါက သောက်ရေအလုံလောက် ရရှိနိုင်သည်။ဒေသအတွင်း ကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေးယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအ ဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်းအသက်မွေးနည်း ပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံအလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများ ပံ့ပိုးခြင်း၊	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း။ ကွန်ပျူတာသင်တန်း။
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေ အတွက် အဓိက အလုပ် လုပ် ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီး သွားလာကြရ၊ရွှေ့ ပြောင်း သွား လာကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်းအမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှု သင်တန်းမူးယစ်ဆေး အသိပညာပေး သင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာ အုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝ န်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှု ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေး ကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိ မမူမိကြခြင်းနှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့် သွင်း ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင် ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း

	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချင်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံကိန်း ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံကိန်း ကျေးရွာမီးလင်း ရေး ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး
၁၀	သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး စီမံ ကိန်း မီးသတ် ကား ထူထောင်ခြင်းမီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း

	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိတ်တင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး သင်တန်း
မူဝါဒများ						
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်များ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တင်ပြခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုစင် ရှိသူ၏ မတရားဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များမွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုစင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုစင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားအလုံအလောက်ရှိသည်။	လိုစင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့် ပြုရန်။	သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုစင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြ င်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ် ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း၊အမျိုးသမီး များ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအားနည်း သည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း မှတဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီး ကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စတုန်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိ န်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသော ကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အား ကစား(ဘောလုံး၊လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ် ဝင်စား သော်လည်း အရေး ကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အား ကစားပွဲများအားစတုန်းနက် ကသာ ပြသခွင့်ရကြပြီး အများ ပြည်သူသုံးရုပ်မြင်သံ ကြားများ မှ ပြ သပေးခြင်း မရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ စတုန်းနက် မှသာထုတ် လွှင့် ပေးသော ကြောင့် ကျေးရွာ ထုအနေဖြင့် လက်လှမ်း မမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါက အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင် ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။